

Textus: Lk 19, 28-44:

„Miután ezeket elmondta, tovább haladt Jeruzsálem felé. Amikor közeledett Bétfagéhoz és Betániához, az Olajfák hegyénél elküldött tanítványai közül kettőt, és ezt mondta nekik: Menjetek a szemben fekvő faluba, és amikor beértek, találtok egy megkötött szamárcsikót, amelyen még nem ült ember: oldjátok el, és vezessétek ide! Ha pedig valaki megkérdezi tőletek: Miért oldjátok el? – mondjátok ezt: Az Úrnak van szüksége rá. Amikor a küldöttek elmentek, mindent úgy találtak, ahogyan megmondta nekik. Miközben eloldották a szamárcsikót, gazdái ezt kérdezték tőlük: Miért oldjátok el a szamárcsikót? Ők így feleltek: Mert az Úrnak van szüksége rá. Azután elvezették Jézushoz a szamárcsikót, ráterítették felsőruhájukat, és felültették rá Jézust. Amint ment tovább, az emberek az útra terítették felsőruhájukat. Mikor pedig már közeledett az Olajfák hegyének lejtőjéhez, a tanítványok egész sokasága örvendezve fennhangon dicsérni kezdte Istent mindazokért a csodákért, amelyeket láttak, és ezt kiáltották: Áldott a király, aki az Úr nevében jön! A mennyben békesség, és dicsőség a magasságban! A sokaságból néhány farizeus ezt mondta neki: Mester, utasítsd rendre a tanítványaidat! De ő így válaszolt: Mondom nektek, ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani. Amikor közelebb ért, és meglátta a várost, megsiratta, és így szólt: Bárcsak felismerted volna ezen a napon te is a békességre vezető utat! De most már el van rejtve a szemed elől. Mert jönnek majd rád napok, amikor ellenségeid ostromfalat emelnek körülötted, körülzárnak, és mindenfelől szorongatnak, földre tipornak téged és fiaidat, akik falaid között laknak, és kő kövön nem marad benned, mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét.”

Kedves Testvérek!

Virágvasárnapkal belépünk a húsvéti események sodrába, a böjti időszak végén a nagyhét közeledik felénk. A szamárháton érkező király elé szórt palmaágak miatt több nyelvben is palmaünnepnek nevezik ezt a napot. A magyarban több közép-európai nyelvvel együtt a virág szó került a nevébe. Minden évben ilyenkor megállunk és láthatjuk Jézust, amint földi küldetésének végén bevonul királyként a szent városba, különös módon szamárcsikó hátán, éljenző tömeggel, reménykedő tanítványokkal és méltatlankodó farizeusokkal körülvéve. Ünnepe kezdődik ma, az ünnepi történet hozza a képi anyagot, hangulatot, a hozzá kapcsolódó énekeket és egyrészt elvisz minket az ott és akkor történetébe, másrészt szembesít minket valamivel, ami itt és most aktuális, amire most hív ezen keresztül minket Isten.

Bevezetés: A befalazott kapu

Az írásmagyarázók szerint ott és akkor az történt, hogy a Megváltó Betániából indult el, az Olajfák hegyén és a Kedron-patak völgyén át az Aranykapun vonult be Jeruzsálembe. Ennél azonban sokkal realitásosabb az az elképzelés, hogy a (mai) Szemét kapun át közlekedett mindig Jézus, ezzel is kifejezve alázatát. Ténylegesen pedig a Szemét kapu közelében, ma befalazott boltíves kapun keresztül ment fel a templomba, mert csak innen "alulról" lehetett felmenni, s onnan érkezett az udvarba, ahol történt a templomtisztítás.

Egy befalazott kapu áll előttünk. Egy kapu, ami ott és akkor nyitva állt, be lehetett rajta menni, de aztán minden megváltozott. Virágvasárnap története a megnyílt kapu, a felkínálkozó lehetőség és az elszalasztott lehetőség története.

1. A szamárháton bevonuló király

Jézus földi élete során többször is volt Jeruzsálembe, a virágvasárnapi bevonulás mégis különleges. Zakariás próféciája (Zak 9,9) már előre vetítette a Messiás érkezését, így ennek a bevonulásnak nagy a jelentősége: ez egy jel. A szamárháton bevonuló király képe erős: nem paripán, diadalmasan vonul be, demonstratív módon a fegyvereit, katonáit felvonultatva, nem hozza az ellenség soraiból ejtett hadifoglyokat, a zsákmányolt kincseket, hanem (bár az Övé minden hatalom), szamárcsikó hátán érkezik. A békesség városába békés szándékkal érkezik: ezt jelentette az ilyen módon való bevonulás. Jézusról mindenkinek van elképzelése, gondolata, megérzése, előítélete, személyes benyomása, de talán senki nem tudja, ki is ő valójában. A teljhatalmú királyt, a világmindenség megváltó urát nem látják, mert eltakarja őt előlük mindaz, amit gondolnak és képzelnek róla. Így van ez ma is: sokan gondolnak dolgokat Jézusról, de valójában, személyesen, mélyen nem ismerik.

2. A reakciók

A tömeg hozsannázása a 118. zsoltár alapján a messiás-királyként fogadja Jézust. Ehhez a gondolathoz azonban sok politikai és társadalmi felhang kötődött: sokan azt várták, hogy az érkező Megváltó lépjen fel a

római elnyomás ellen, és állítsa vissza a Dávid királyságát, szabadítsa fel a népet az idegen elnyomásból. Így ez a hozsánna nem feltétlenül az egyéni bűnökből való szabadításért való kiáltás, nem az elveszettségéből való segélykérés, hanem az elképzelésekhez, váradalmakhoz való segítség kérés... Annyira megdöbbentő és mégis annyira emberi. Néha mi is így imádkozunk s fordulunk Istenhez. Az evangéliumokból többször is kiderül, hogy Jézus távol tartotta magát ettől az erős, nemzeti várakozástól. És ez nem azt jelenti, hogy neki nem lenne szava ahhoz, hogy mi zajlik egy társadalomban, hogy ne akarna ott is változást, vagy hogy egyetért az elnyomó rómaiak jelenlétével, működésével és visszaéléseivel... csak az irány, a sorrend más. A legnagyobb ellenséget jött először legyőzni, a bűnt és a halált, s a megváltozott, megújult életből fakadhat minden más változás. Isten országa így épülhet közöttünk és így lehet hatással a mindennapi életre, még egy nép, nemzet sorsára is.

A reakciókban ott vannak a farizeusok és írástudók is, akik szintén tudni vélik, Jézusnak mit kellene tennie, hogy kellene parancsolnia, rendre utasítani az embereket. Utólag ez már-már komikus, de ebben is felismerhetjük akár saját magunkat is: mikor megpróbáljuk elmondani Jézusnak, mit kellene neki tennie másokkal. Gyakran imádságban történik ez, még talán azt is gondoljuk, jót teszünk ezzel.

Más evangéliumi beszámolók szerint Jézus ezután a templomba ment és megtisztította azt, ostorral kiűzte onnan az árusokat, felborította a pénzváltók asztalait – ennyit a békés és csak a szeretetet prédikáló megváltó képéről, amelyre annyian hivatkoznak.

De most figyeljünk egy másik reakciójára Jézusnak, amit Lukács evangélista itt megoszt velünk.

3. Jézus sír

Jézus a városhoz közeledve rátekint és sírni kezd. Nem elérzékenyül, hanem fájdalmában, szomorúságában sír. A gyász könnyei ezek.

„A város, a templom-domb, az egész látvány pompája mögött lelki szemei előtt feltáruznak a romok, amelyek a város ellen vívott ostrom után maradnak. Az ostrom földi-politikai okai mögött Isten ítéletére mutat rá: Ura kegyelmes, de számonkérő látogatásának alkalmát, Jézus érkezésében a béke elérésének útját nem ismerte fel a szent város. Ezért kell Isten ítéletében megsemmisülnie.”

Zakariás is utal erre a könyvében, ahol korábban a virágvasárnapi proféciát olvashatjuk: *„Mert összegyűjtök minden népet, hogy harcoljanak Jeruzsálem ellen. Elfoglalják a várost, kifosztják a házakat, és meggyalázzák az asszonyokat. A város fele fogságba megy, a megmaradt népet azonban nem űzik ki a városból.” Zak 14, 2*

Készek vagyunk-e most ebbe a képbe beleengedni magunkat? Jézus nem kárörvend, nem azt mondja önelégülten: „Én megmondtam...” - hanem csak sír. Sírunk-e vele, ha rátekintünk saját életünkre, saját családunkra, a városunkra, az anyaszentegyházunkra, nemzetünkre? Felismerjük-e, hogy rólunk is szó van? A böjtnek lassan vége: bejártuk-e az utat, történt-e lényegi változás? Eljutott-e a szívünkig a bűnbánatra és megtérésre hívó szó. És ha azt látjuk, hogy nem történt változás, tudunk-e továbbra is imádságban maradni, vagy azt mondjuk: ez már az ő bajuk, mi megtettünk mindent...

Befejezés

A befalazott kapu képével indultunk el az igehirdetésben. Vigyük ezt el, mint a realitás egy darabját, amivel szembesít minket ma is a mi Urunk. És közben emeljük egy kicsit távolabb is a tekintetünket. Amíg nem következik be az ítélet, van lehetőség a megtérésre, Istenhez fordulásra, hisszük, hogy így van ez most is.

Egy hét múlva, ha Isten éltet minket, azt fogjuk ünnepelni, hogy Jézus a halál fölött aratott győzelmével megváltott, megszabadított. A kereszten megfizette az árat, s ahogy Pál az efézusi levélben fogalmaz:

„Mert ő a mi békességünk, aki a két nemzetséget eggyé tette, és az ő testében lebontotta az elválasztó falat, az ellenségeskedést.” /Ef 2, 14/

A befalazott jeruzsálemi kapu ellenpontja a feltámadás reggelén az elhengerített kő, a nyitott sír, s a kettéhasadt kárpit.

Adja Isten, hogy a feltámadás ereje és valósága bontson le minden falat bennünk, közöttünk és tegyen minket egyé: Krisztusban, aki a világmindenség királya, akié egyedül minden hatalom és akihez most egy szívvel kiálthatunk: hozsánna, segíts meg, irgalmaz nekünk! Ámen!

(Thoma László)